

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/42/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320204074
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8320204074.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v spore žalobcu M. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXX/XX, XXX XX G. D. Y., právne zastúpený advokátom JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému A., Z. so sídlom A. XX, XXX XX N., L.: XX XXX XXX, o primerané finančné zadostučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č.k. 21Csp/170/2020-94 zo dňa 15. júna 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2 226 eur a to v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi súd priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 255, § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa podanou žalobou domáhal primeraného finančného zadostučinenia, a to pre porušenie svojich spotrebiteľských práv zo strany žalovaného. Z rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 21Csp/7/2017 zo dňa 14.03.2018 v spojení s rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu bol žalovaný povinný zaplatiť z titulu bezdôvodného obohatenia z viacerých zmlúv o úvere sumu 196,- Eur, 96,- Eur, 68,- Eur, 184,- Eur, 434,- Eur, 720,- Eur a 528,- Eur. V rozsudku bolo konštatované, že zmluvy neobsahujú náležitosti podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto sú bezúročné a bez poplatku a zo strany žalobcu - dlžníka došlo k preplateniu poskytnutej istiny čím vzniklo bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobe vyhovel v celom rozsahu, pretože žalobca preukázal splnenie uvedených zákonných ustanovení. Z vyjadrení žalobcu, z úverových zmlúv uvedených v rozsudku, z vyjadrení a zo súdnej praxe je zrejme, že zo strany žalovaného sa nejedná o jednotlivý konkrétny prípad, jednu spotrebiteľskú zmluvu, ale žalovaný ako podnikateľ týmto spôsobom postupoval

dlhšiu dobu a uzatváral veľké množstvo zmlúv so spotrebiteľmi, ktoré obsahovali ustanovenia v rozpore so spotrebiteľským právom, a to predovšetkým v rozpore so Zákonom o spotrebiteľských úveroch a v rozpore s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zo strany žalovaného tak ide o hrubú ignoráciu právnych noriem, a teda je potrebné zasiahnuť do takéhoto protiprávneho konania žalovaného, ktoré trvá dlhú dobu, opakuje sa a opakuje sa. Z uvedeného dôvodu žalobe v celom rozsahu vyhovel a za primerané finančné zadosťučinenie pre takéto porušenie noriem spotrebiteľského práva považoval za primerané a proporcionálne finančné zadosťučinenie vo výške 2.226,- Eur. Toto plní nie len prevenčnú povinnosť, ale aj sankčnú povinnosť a čiastočne aj uhradzovaciu povinnosť. K obrane žalovaného uviedol, že neobsahuje žiadne podstatné skutkové a právne skutočnosti. Žalovaný nepreukázal svoju obranu a nič konkrétne neuviedol len všeobecne namietal nesplnenie podmienok podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa. Z doložených rozsudkov, ako aj z činnosti súdu je zrejmé, že súdy v celej Slovenskej republike postupujú pri tom istom žalovanom obdobne a majú obdobný právny názor a priznávajú poškodeným spotrebiteľom nárok na primerané finančné zadosťučinenie.

5. O trovách konania rozhodol tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je potrebné vykladať reštriktívne, pretože pri rozhodovaní je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu spôsobenú v rôznych formách a jeho priznanie prichádza do úvahy len vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Mal za to, že rozhodnutia súdu prvej inštancie majú dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Vzhľadom na okolnosti prípadu považuje priznanú náhradu primeraného finančného zadosťučinenia za neprímerane prísnu a založenú na svojvoľnom a arbitrárnom výklade práva. Rovnako mal za to, že nepostačuje všeobecná konštatácia funkcie primeraného finančného zadosťučinenia a žalobca neodôvodnil jasne a určito skutkové okolnosti týkajúce sa záväzkovo-právneho vzťahu medzi nimi. Poukázal na dôležitosť gramatického výkladu pojmu „primerane“. Mal za to, že opätovné sankcionovanie by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprímerane prísne, pričom je tiež toho názoru, že žalobcovi žiadna ujma nevznikla, preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa. Uviedol, že primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Za spornú považoval aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia, ktorú žalobca nijako relevantne neodôvodnil. Následne poukázal na viaceré rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Záverom uviedol, že namieta aj priznanie úrokov z omeškania z primeraného finančného zadosťučinenia. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal aj úhradu trov konania, ktoré mu vznikli a trov odvolacieho konania.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril tak, že predloženými rozsudkami sa preukázalo, že žalovaný porušil až v šiestich zmluvných vzťahoch svoju povinnosť ustanovenú v osobitnom predpise. Uviedol, že uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia na súde je len následkom vyplývajúcim z bezdôvodného obohatenia práv spotrebiteľa spôsobilého privodiť mu ujmu a v žiadnom prípade ho nemožno stotožňovať alebo považovať za výhodu alebo za sankčný následok plynúci z primárneho právneho vzťahu. Pripustením takejto argumentácie žalovaného by bola popretá samotná podstata a zmysel tohto inštitútu. Uviedol, že v zmysle § 3 ods. 5 zákona je pre vznik nároku postačujúca už samotná hrozba ujmy (spôsobilosť privodiť ujmu) a nie jej samotný vznik. K výške primeraného finančného zadosťučinenia uviedol, že táto nie je stanovená žiadnym vzorcom a závisí vždy od úvahy súdu. Jediným kritériom je jeho primeranosť, čo súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku aj odôvodnil. Vzhľadom na charakter a stupeň porušenia práv a povinností daných spotrebiteľskými právnymi normami považuje uplatnenú výšku za adekvátnu. Primeranosť sumy je vzhľadom najmä na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem evidentne daná. Poukázal na to, že ujma, ktorá mu konaním žalovaného vznikla nebola len v akademickvej rovine, ale preukázateľne došlo k zásahu do jeho majetkovej sféry. Samotné nerešpektovanie právoplatných a najmä vykonateľných výrokov rozsudku o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a nahradiť trovy konania a následná nutnosť iniciovať exekučné konanie sa považuje za osobitne závažné porušenie povinnosti dodávateľa

uloženej súdom. Vzhľadom na uvedené je priznaná suma nielenže primeraná, ale zjavne aj nízka. Celé základné konanie trvalo 4 roky. Vo vzťahu k námietkam o nedôvodnosti úrokov z omeškania uviedol, že tieto považuje za irelevantné. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil, pričom si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

8. Žalovaný sa vyjadril tak, že má za to, že sa vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam na ktorých trvá v celom rozsahu. Nakoľko žalobca vo svojom vyjadrení opätovne uvádza tie isté skutočnosti, považuje obsah svojho odvolania za dostačujúci. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal aj úhradu trov konania, ktoré mu vznikli a trov odvolacieho konania.

9. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd nezistil, aby došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

14. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových

záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

15. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

16. Inštitút primeraného zadostučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobcovi mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadostučinenie. Z poslednej vety uvedeného zákonného ustanovenia tak možno vyvodíť, že týmito podmienkami sú: (i) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej predmetným zákonom alebo osobitnými právnymi predpismi a (ii) domáhanie sa primeraného finančného zadostučinenia od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti.

17. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadostučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa a takýmto môže byť aj dožadovanie vydania bezdôvodného obohatenia. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadostučinenie sú teda formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodíť záver, že finančné zadostučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevylučuje možnosť žiadať finančné zadostučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv. Za daného stavu nie je potom možné považovať konanie žalobcu, ktorý po zaviazaní žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia si uplatnil aj nárok na primerané finančné zadostučinenie za neodôvodnené.

18. Spornou v predmetnom prípade bola taktiež výška priznaného primeraného finančného zadostučinenia žalobcu. Žalovaný mal za to, že už rozsudkami v pôvodných konaniach bola sama o sebe poskytnutá dostatočná súdna ochrana a priznanú výšku finančného zadostučinenia nie je možné v žiadnom prípade považovať za primeranú a spravodlivú, nakoľko ide o duplicitné uplatnenie a priznanie finančného zadostučinenia. Odvolací súd sa preto zaoberal preskúmaním, či priznanie finančného zadostučinenia v celej žalobcom požadovanej výške súdom prvej inštancie bolo dôvodné a správne.

19. Odvolací súd nepopiera, že pri rozhodovaní o nároku na finančné zadostučinenie je potrebné prihliadať na okolnosti prípadu, pričom to bol práve žalovaný, kto nepostupoval s odbornou starostlivosťou, predostrel žalobcovi na podpis niekoľko formulárových zmlúv, ktoré navyše neobsahovali zákonom predpísané náležitosti, ako to bolo konštatované už v pôvodnom/pôvodných (základnom/základných) konaniach. Je teda zrejmé, že žalovaný požadoval od žalobcu plnenia zo zmlúv, ktoré neboli v súlade so zákonom, čím sa mohol bezdôvodne obohatiť. Takéto konanie bolo nepochybne spôsobilé privodiť žalobcovi ako spotrebiteľovi ujmu. Žalobca ako spotrebiteľ by tak na uzatvorené zmluvy zaplatil žalovanému viac a v prípade, ak by sa v základných konaniach nedomáhal vydania bezdôvodného obohatenia, teda bol by ukrátený o uvedené sumy, ktoré by na poskytnuté úvery preplatil. Uvedené skutočnosti tak v konečnom dôsledku mali za následok to, že žalobca bol v základných konaniach úspešný a ďalej sa mohol samostatnou žalobou domáhať aj práva na primerané finančné zadostučinenie. Odvolací súd rovnako dáva do pozornosti, že v danom prípade žalovaný týmto spôsobom postupoval opakovane a po dlhšiu dobu, čo vyplýva už len z toho, že žalobca si v základnom konaní uplatnil nárok na vydanie z bezdôvodného obohatenia celkovo zo šiestich uzatvorených zmlúv. Z uvedeného dôvodu sa možno stotožniť so záverom súdu prvej inštancie, že zo strany žalovaného ide o hrubú ignoráciu právnych noriem, a to aj napriek tomu, že už vo viacerých konaniach bolo vyslovené, že

spotrebiteľské zmluvy predkladané žalovaným na podpis neobsahujú zákonom predpísané náležitosti, či obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky.

20. Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti má aj odvolací súd za to, že súdom prvej inštancie priznaná výška finančného zadosťučinenia je primeraná, zohľadňuje všetky okolnosti a osobitosti predmetného prípadu a vo vzťahu k žalovanému bude pôsobiť dostatočne odradzujúco, pričom na strane žalobcu nebude plniť funkciu finančného obohatenia, či majetkovej škody.

21. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil (§ 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa). Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. a § 255 ods. 1 C.s.p., tak že úspešnému žalobcovi v odvolacom konaní priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu. O výške priznanej náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 2 C.s.p.). Odvolací súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na postup podľa § 257 C.s.p..

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).